

Сторінками старих газет

Життя Чернігівщини 100 років тому на шпальтах газети «Красное знамя»

Старі підшивки газет зберігають сторінки історії країни, великих та маленьких населених пунктів, окремих людей. Представляємо хроніку подій на Чернігівщині за грудень 1924 року на шпальтах газети «Красное знамя». Вона позначена як «Ежедневная рабоче-крестьянская газета Черниговщины». Публікації йшли двома мовами.

10 грудня

Уличное освещение города

Объединение городских предприятий разработало проект об обязательной установке в Чернигове возле каждого домовладения уличных электрических фонарей, на которых будет обозначен номер дома и название улицы.

Установка таких фонарей, кроме удобства при разыскании гражданами по вечерам нужно дома, даст еще возможность значительно увеличить уличное освещение.

Проведение этого начинания в жизнь предполагается осуществить в порядке обязательного постановления губисполкома после того, как проект будет рассмотрен губпланом.

В настоящее время объединение городских предприятий ведет переговоры с представителями Металлтреста о закупке нужного количества фонарей.

С увеличением уличного освещения требуется дополнительная подача энергии электростанцией. В виду этого, объединение предполагает купить для станции еще один 200-сильный дизель. Дизель этот вместе с ремонтирующимся на Конотопском заводе 300-сильным и другим 100-сильным дизелем будут удовлетворять потребности города в электрической энергии.

Установка нового дизеля на электростанции будет закончена в течение 2 месяцев.

14 грудня

Больше внимания детям рабочих

Рабор Цыгер, мест. Корюковка на Сно-вщина

Пока местный детский сад существовал на средства завкома сахарников, дети рабочих посещали его охотно. Теперь он, по распоряжению Центра, переходит на попечение окранным образам.

Пять месяцев руководительница детского сада не получает денег. Родители ребят в большинстве безработны, не могут ничего дать на содержание сада.

Нужна поддержка, иначе сад придется закрыть. Дети рабочих не будут иметь места, где провести день, опять будут предоставлены самим себе, так как родители не могут им уделить из-за работы необходимого внимания.

16 грудня

Діти допомогли батькам

Петькун І. С.

В склад остерської сільради входять три села. Селяне, не дивлячись на те, що проживають недалеко від міста, не мали змоги бувати в остерських клубах та поширювати свою свідомість. Їх сон іноді порушували тільки робітники, що заїзжали для осінньої праці. Але це мало допомагало.

І от, нарешті відкрили ми хату-читальню. Місцева влада, особливо ж педагогічні курси, відгукнулися на давнє бажання селян і допомогли влаштувати куток культури та освіти.

Будемо мати тепер, нарешті, де вчитись та відпочивати за газетою та книжкою.

Допомагають нам майбутні червоні вчителі: вони як діти прийшли до своїх батьків-селян та зогріли їх теплим словом.

16 грудня

В Черниговском госмузее

В отделах украинских древностей им. Тарновского и историко-археологическом закончился ремонт и сегодня они открываются для обозрения. Отделы культов и этнографический уже открыты две недели назад.

Историко-археологический отдел госмузея реорганизован и в нем одна зала посвящена «старому Чернигову» (археологические находки, карты, планы, фотографии и др.).

В отделе культов тоже произведены значительные изменения. Сделана попытка расположить часть икон по социальному приему.

Музейные помещения отапливаются. Все отделы открыты в назначенные дни с 1 часа до 4, а по воскресеньям с 12 до 5 часов дня.

17 грудня

Оце вже й перекурили

Незможник, мест. Носівка на Ніжинщині.

Здавна існує у Носівці споживче товариство. Обкрадали його не раз, брали з лавки, що хто хотів. Не падали, однак, духом кооператори, а працювали.

Зараз кооператив став ніби на певний грунт. Чимало є всякого краму, не має тільки гарних прикащиків. Взятю тоді правління товариства у прикащиків бувших спекулянтів, що недавно обдирали селян.

Чи будуть такі люди дбати про користь громади?

Правління не слухає голосу селянина, що дивується, що це в кооперативі купці позасідали.

Краще як би цих крамарів з товариства мітлоу геть.

17 грудня

Кооперация поддержала

Селькор Коваль, село Косачевка Черниговского округа.

В нашем селе есть школа, которую посещает около сотни детей бедняков. Но как учиться, если нет ни книг, ни бумаги?

Обратилась учительница за поддержкой к косачевскому кооперативному товариществу, рассказала бедственное положение школы.

Товарищество само небогато, но на такое дело кое-что и насребло.

Для покупки книг, бумаги, чернил, перьев товарищество отчислило 15 рублей. И теперь дело пошло, школа заработала.

Следовало бы нашим сельским кооперативам взять пример с косачевского товарищества и всем, чем возможно, помогать борьбе с деревенской тьмой.

18 грудня

Больше внимания

детколониам

Быстрый П. Шабалиновская детская трудовая колония.

Дети колонии жалуются на недостаточное внимание к ним со стороны наробраза.

Один из воспитанников колонии пишет нам:

«Среди нас есть воспитанники, имеющие по 18 лет, но они ни к чему не приспособлены. Что ждет их по выходе из колонии? Придется идти к кулаку, работать за кусок хлеба, или просить милостыню. А ведь государство несло расходы на наше воспитание и ждет от нас сознательных строителей коммунистического общества.

В колонии, правда, есть учебные мастерские, но в них почти не приходится работать, так как все время воспитанника теряется на мелочи по хозяйству.

Есть у нас воспитанники, желающие продолжать учиться дальше, но нас никуда не отправляют и мест в учебных заведениях не дают. Был случай в этом году, когда была возможность отправить одного воспитанника на рабфак, но пока окранным образом собирался это сделать, место было занято кем-то другим.

Школа при колонии поставлена слабо: ни бумаги, ни книг.

20 грудня

Льготами пользуются, а навстречу рабочим не идут

Атуев.

В ларьках рабочих кооперативов на Старом базаре в Чернигове 18 декабря в 10 часов утра уже не было черного хлеба (между прочим, ларек Сельбудинок черного хлеба совершенно не продают).

В ларьке инвалидов черный хлеб стоит 5 копеек фунт, в других 3,5 копейки, у частных торговцев хлеб стоит также 5 копеек и значительно лучшего качества, чем у инвалидов.

Почему инвалиды, освобожденные от налогов, своими ценами равняются по частным торговцам?

20 грудня

Почта при хате-читальне

Ягуар.

В селе Октябрьском Конотопского округа при хате-читальне открыто отделение Коропской почтово-телеграфной конторы.

Пустовавшая до сего времени хата-читальня теперь постоянно переполнена селянами, которые получают и отправляют здесь почту и в то же время читают газеты, журналы и ведут беседы о прочитанном.

Хата-читальня приступила к выписке газет, наиболее желательных селянам.

23 грудня

«Да будет свет!»

В г. Соснице при содействии местных общественных сил покупается в Ленинграде динамомашинка в 65 сил.

Проектируется освещение всего города и окраин. Будет пущена в ход мельница с крупоушкой и другими отделениями.

Наконец-то мы увидим свет!

25 грудня

«Антикультурники»

Селькор Костин, с. Жадов, на Новгород-Севе-рщине.

Ни Селянского будынка, ни хаты-читальни в селе нет. Комсомольцы открыли свой клуб в одном доме с канцелярией комнезама. Ход в нее через наш клуб. Граждане производят беспорядок в клубе, курят, пачкают пол. В клубе всегда, как в хлеву. Просили предкомнезама перевести канцелярию в соседнюю комнату, чтобы граждане не ходили через наш клуб – не хочет!

Сельские организации не хотят позаботиться об открытии культурного уголка в селе.

25 грудня

Силу и здоровье рабочему даст физкультура

Смагоринский В.

В кружке физкультуры при межсоюзном клубе ГСПС насчитывается сейчас около 160 членов – 120 мужчин и 40 женщин. Кружок ставит себе задачей приспособить человеческий организм к труду и исправлять вредное влияние различных профессий на организм рабочего, на который влияет повседневно однообразная работа.

Физическая культура подготавливает здоровых выносливых людей, исправляя специальными упражнениями вред, причиняемый той или другой профессией на здоровье трудящегося. Она является, несомненно, одним из надежных средств поднятия производительности труда. В кружке в настоящее время проводится общая гимнастика по сокольской и шведской системам, специальные корректирующие упражнения для исправления и правильного положения тела при работе, подвижные гимнастические игры, упражнения для развития и вентиляции легких.

Физическая культура является частью общей культурно-просветительной работы, и культурному губпрофсовета надо материально поддержать кружок, так как без этой поддержки трудно последнему выполнить поставленные им задачи.

Підготувала головний спеціаліст відділу використання інформації документів Державного архіву Чернігівської області Алла Гриненко

Календар грудня

Чернігівська обласна універсальна наукова бібліотека ім. Софії та Олександра Русових видала щорічний календар «Знаменні і пам'ятні дати Чернігівської області на 2024 рік». Укладачі: Л. Студьонова, І. Каганова. Відповідальний за випуск Ю. Соболев. Друкуємо частину календаря на грудень.

5 – В Городні народився Петро Іванович Пиниця (1939 – 1999), поет. По смертно видано збірки його поезій «Ухожу в кленові метели», «Магія слова». Лауреат міжнародних літературних премій імені Г. Сковороди, М. Гоголя, П. Куліша, нагороджений медаллю Івана Мазепи. Працював у Чернігові. Останній період проживав у Городні, де помер і похований.

В с. Ліски Корюківського р-ну народився Владислав Васильович Савенко (1959), чернігівський журналіст, фотохудожник, поет і прозаїк, автор збірок прози «Божевільні файли» та поезії «Заповіді любові», лауреат премії імені Л. Глібова.

6 – У 1894 р. в Чернігові урочисто відкрито «Дом Трудолюбия» як прихисток для малозабезпечених людей і виховання асоціальних осіб.

12 – В Городні народився Віктор Іванович Дудко (1959 – 2015), літературознавець, текстолог, шевченкознавець, дослідник української літератури і журналістики другої половини XIX–початку XX ст., кандидат філологічних наук. Працював журналістом чернігівської газети «Комсомольський гарт». З 1989 р. і до кінця життя працював в Інституті літератури НАН України.

14 – У 1989 р. створено Чернігівську обласну організацію Національної спілки краєзнавців України.

В с. Парафіївка, Ічнянського, нині Прилуцького р-ну народився Микола Павлович Клочко (1934 – 2019), поет і прозаїк, колишній політв'язень, лауреат премії імені С. Васильченка, В. Чумача, М. Коцюбинського, О. Стороженка. Останнім часом проживав у селі Крулич-поле Прилуцького р-ну.

22 – В с. Іванівка (Янівка) Чернігівського р-ну народився Данило Самійлович Самойлович (рік народження, за різними джерелами, коливається від 1742 до 1746 –1805), український лікар, засновник епідеміології в Російській імперії, фундатор першого в Україні наукового медичного товариства. Першим довів можливість протичумного щеплення.

В Борзні в родині бідного шкіряника народився Данило Михайлович Велланський (справжнє прізвище Кавунник) (1774 – 1847), український вчений-медик, доктор медицини, хірург, фізіолог, патолог, академік Медико-хірургічної академії, натурфілософ, колезький радник.

У Прилуках народився Олександр Микитович Ведмицький (1894 – 1961), літературознавець і поет. У 1922 – 1930 рр. працював у Прилуках учителем української та російської мов, відповідальним секретарем і фейлетоністом газети «Правда Прилуцьчини». Останні роки життя жив і працював у м. Орськ (РФ).

25 – Народилася Анастасія Борисівна Грінченко (1884 – 1908), письменниця, лексикограф, перекладач, україніст, член Української соціал-демократичної партії. З 1894 до 1902 р. разом з батьками (Б. Грінченко і Марія Загірна) проживала в Чернігові.

28 – В м. Лебедин Сумського обл. народився Стефан Андрійович Таранушенко (1889 – 1976), доктор мистецтвознавства, професор, спеціаліст в галузі кам'яної і дерев'яної архітектури. Досліджував пам'ятки архітектури Чернігово-Седнева та інших населених пунктів Чернігівщини. У 1933 р. заарештований у сфабрикованій справі так званого «російсько-українського фашистського блоку» і засуджений на п'ять років з позбавленням звання і наукового ступеня. Реабілітований 1958 р. Жив і працював у Києві. Автор дослідження «Лизогубівська кам'яниця у Седневі».